

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний
аграрний університет»**

Біолого-технологічний факультет

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

ВИПУСК – 12

**ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ, СТАТТЕЙ,
ДОПОВІДЕЙ І ТЕЗ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ, МАГІСТРІВ,
СТУДЕНТІВ**

Херсон - 2019

Фізар О.С., Пелих Н.Л. Порівняльна оцінка відтворювальних якостей свиноматок порід велика біла і ландрас	74
Щербакова І.Л. Левченко М.В. Дослідження відгодівельних якостей свиней різних генотипів в умовах фермерського господарства	80
Юрченко Д.В., Папакіна Н.С. Сучасні підходи до оцінки генотипу великої рогатої худоби	83
<i><u>Секція 2. Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва</u></i>	86
Белих М. В., Левченко М.В. Удосконалення технології забою та первинної обробки туш свиней в умовах фермерського господарства	86
Бондаренко О., Корбич Н.М. Фізико-механічні властивості вовни – оцінка та покращення	89
Вашина Д.О., Чернишов І.В. Порівняльна характеристика заморожених напівфабрикатів різних типів, що виробляються на підприємстві ФОП «Бородіна» м.Херсон ХДАУ	91
Веселов Є. В., Левченко М.В. Удосконалення технології доїння та первинної обробки молока в умовах сільськогосподарського підприємства	93
Задніпряний М.В., Чернишов І.В. Організація сортової розрубки туш свиней в умовах ТОВ "Аргор" с.Чорнобаївка Білозерського району Херсонської області	96
Іжболдіна О.О. Продуктивність свиней за умов використання ресурсозберігаючих технологій	98
Карпенко К.В. Чернишов І.В. Характеристика різних режимів заморожування пельменів	101
Козир В. С. Рівень годівлі і продуктивність бугайців шаролезької породи п періодам вирощування	103
Літвінцова Я. М., Соболев О. М. Особливості підготовки молодняка в сучасному конярстві спортивного напрямку	110
Літвінцова Я. М., Соболев О. М. Еволюція підходів до заводського тренінгу в напівкровному конярстві	116
Чернишов І.В., Малютін Н.Д. Передзабійне утримання тварин в	124

УДК 636.4.082

**ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ
СВИНОМАТОК ПОРІД ВЕЛИКА БІЛА І ЛАНДРАС**

Фізяр О.С. - *здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти четвертого року навчання*

Пелих Н.Л. – *к.с.-г.н., доцент*

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

В умовах інтенсивного виробництва свинини одним із головних факторів, який обумовлює ефективність галузі є генетичний потенціал порід свиней та ступінь його реалізації. Породи свиней як селекційні надбання при правильному їх поєднанні забезпечують отримання високопродуктивних тварин. Кожна порода має свої відмінності, особливості, свій ареал розповсюдження та своє місце у системі розведення. Подальша робота з удосконаленнями існуючих порід України можлива як шляхом інтенсифікації, так і шляхом використання високоякісного зарубіжного поголів'я.

Породи свиней, як продукт людської праці достатньо великі і тривало існуючі динамічні системи, які потребують постійного самооновлення. Для них створюються сприятливі умови утримання і годівлі, розробляються нові оптимальні технології виробництва свинини [1].

Насичення стада кращими представниками ліній та родин, а також пошук кращих комбінаційних поєднань у різних методах підбору за ознаками, що селекціонуються, дає можливість консолідувати необхідні ознаки у тварин, а також зберігати високоякісні показники породи .

Одна з найпоширеніших порід в Україні — велика біла [2]. Свині цієї породи належать до універсальних і широко використовуються у селекційно-племінній роботі з метою виведення багатьох вітчизняних порід. Вдосконалення свиней великої білої породи в Україні здійснюється за комплексом ознак, що

сприяє збереженню продуктивних якостей на достатньому рівні.

Проте у зв'язку з переходом на більш високий рівень схрещування у свинарстві — гібридизація, виникла необхідність створення спеціалізованих генотипів, поєднання яких передбачає отримання високого гетерозисного ефекту. Свині великої білої породи характеризуються високим генетичним потенціалом щодо відтворної, відгодівельної і м'ясної продуктивності. Середній показник багатоплідності свиноматок становить 10,0...12,0 поросяти, молочність 50...60 кг, жива маса поросят на час відлучення 17...20 кг, середньодобовий приріст на відгодівлі досягає 800...850 г, витрати корму 3,6...3,8 кормових одиниць на 1 кг приросту [5].

У породі відзначено п'ять основних напрямків селекції: селекція внутрішньопородного материнського типу УВБ-1; внутрішньопородного типу УВБ-2 з високими відгодівельними якостями; спеціалізованої м'ясної лінії англійської селекції — ВБА; створюваного спеціалізованого заводського типу з поліпшеними м'ясними якостями — УВБ-3 та селекція за незалежними рівнями продуктивності (комплексна) — ВБКС [4].

При селекції свиней великої білої породи за різними напрямками продуктивності передбачається: материнський тип поліпшувати на максимально високий рівень продуктивних якостей, на багатоплідність 11,5...11,8 поросят на опорос; до заводського типу УВБ-2 ставляться вимоги утримувати відгодівельні якості на рівні показників, що переважали клас еліта на 5...8 %; створюваний заводський тип із поліпшеними м'ясними якостями має відповідати середньому рівню за виходом м'яса в тушах між генотипами материнських форм і спеціалізованими м'ясними породами, типами чи лініями; велика біла англійської селекції поліпшується на рівні вимог англійських стандартів і практично за рівнем відгодівельних і м'ясних якостей не відрізняється від спеціалізованих м'ясних порід; тварини комплексної селекції за репродуктивними, відгодівельними та м'ясними якостями мають відповідати

класу еліта [3].

УВБ-1 характеризується такими відтворювальними показниками свиноматок: багатоплідність — 11,7 поросяти на опорос, кількість поросят у двохмісячному віці — 10,9 голови, маса гнізда при відлученні — 192,0 кг, середня маса однієї голови — 17,6 кг. До складу материнського внутрішньопородного типу належать три заводські типи: Полтавський, Харківський, Дніпровський і апробовані заводські типи Дніпровський і Голубівський [1, 2].

Багатоплідність — 11,8 поросяти на опорос, кількість поросят у двохмісячному віці — 10,8 голови, маса гнізда при відлученні — 192,8 кг. Заводський тип Голубівський великої білої породи, спеціалізований за м'ясними якостями, створений у племзаводі «Голубівський» та дочірньому господарстві ім. Крейсера «Аврора» Нікопольського району Дніпропетровської області, на внутрішньопородній основі з залученням до селекційного процесу свиней великої білої породи вітчизняної та англійської селекції [6].

Внутрішньопородний тип УВБ-2 в своїй структурі має два заводські типи (Донецький і Лебединський). Цей тип створено методом чистопородного розведення з використання генотипів великої білої породи української, шведської, та естонської селекції з широким застосуванням оцінки тварин за фенотипом і генотипом.

Багатоплідність свиноматок — 11,1 поросяти, молочність — 57,9 кг, маса гнізда у двох місячному віці — 189,9 кг, середньодобовий приріст — 766 г, витрати кормів на 1 кг приросту — 3,54 кормових одиниць.

Заводський тип (Донецький) внутрішньопородного типу УВБ-2 з підвищеними відгодівельними якостями створений на основі поєднання генотипів свиней великої білої породи естонської, шведської, української селекції. Багатоплідність маток склала 11...12,2 поросяти, молочність 49,7...65,4 кг, середньодобові прирости — 777 г, витрати корму на 1 кг

приросту — 3,56 кормових одиниць.

Лебединський заводський тип свиней великої білої породи створено на основі чистопородного розведення з використанням тварин шведської селекції. Цих тварин характеризують добрі розвиток і продуктивність, багатоплідність свиноматок — 10,6...11,5 поросяти, молочність — 51,3...57,6 кг, маса гнізда порослят у два місяці — 171...186 кг, витрати кормів на 1 кг приросту — 3,46...3,55 кормових одиниць, середньодобовий приріст — 747...748 г [1].

Свиноматки внутрішньопородного типу мають багатоплідність 11,5 голів, кількість порослят при відлученні 10,2 голів, маса гнізда 184,7 кг. До складу входить заводський тип «Голубівський» — середня багатоплідність свиноматок з двома і більше опоросами становить 11,7 поросяти, маса гнізда у 35 днів — 66,5 кг. У селекційній групі ці показники становлять: багатоплідність свиноматок з двома і більше опоросами — 11,9 голів, маса гнізда — 74,4 кг, середня маса одного поросля у 35 днів — 8,2 кг.

Свинки англійської селекції характеризуються такими показниками продуктивності: багатоплідність — 10,6...11,0 голів, великоплідність 1,4...1,5 кг, молочність — 43,6...54,1 кг, маса гнізда при відлученні у 40 днів — 75,0...87,2 кг.

Свиноматки з селекцією за незалежними рівнями продуктивності ВБКС характеризуються: багатоплідністю — 10,9 голів, кількість відлучених порослят у два місяці — 9,5 голів, маса гнізда — 162,3 кг, середня маса однієї голови — 17,0 кг.

Останнім часом тенденцією розвитку свинарства у нашій країні є процес використання селекційних досягнень зарубіжного походження. Особливе місце серед поголів'я, яке завозиться, посідають тварини породи ландрас, питома вага яких у структурі генофонду свиней суттєво зросла і, наразі, за чисельністю вони поступаються лише тваринам великої білої породи.

Свині породи ландрас належать до м'ясного напрямку продуктивності.

Порода одна із найбільш розповсюджених в світі. Багатоплідність свиноматок 11....12 поросят, молочність 50....55 кг, молодняк на відгодівлі з середньодобовими приростами 700....720 г, при витратах кормів на 1 кг приросту 3,9....4,0 кормових одиниць [5, 7].

Створено новий український заводський тип у породі ландрас УЛН-1. Авторами типу є 18 науковців і практиків, зокрема доктор сільськогосподарських наук В.С. Топіка, науковець Я.Я. Яцун, директор племгоспу В.М. Горбачов, селекціонер О.П. Слободняк. Новий заводський тип створено методом поєднання генотипів канадської та англійської селекції з наступним розведенням свиней бажаного типу «в собі» Провідні селекційні ознаки – м'ясність та енергія росту.

Генеалогічна структура нового українського заводського типу складає 19 ліній і 21 родини. Провідними є 9 ліній (Лист, Елегант – 18 %, Нор, Луч 8%, Бард, Кур'єр – 7 %, Ерго, Бром, Дейль – 4 %) і 11 родин (Берта – 17 %, Драгона – 10 %, Мрія – 8 %, Дага, Бламстина, Асканія – 7 %, Міра, Лазурная – 6 %, Липа, Корица – 5 %, Єва – 3 %).

Порода широко використовується у міжпородному схрещуванні та гібридизації як батьківська. УЛН-1 характеризується багатоплідністю свиноматок – 10,4....10,8 поросяти, молочність – 53,8 кг, середній вік досягнення живої маси 100 кг – 176,8 доби, з середньодобовим приростом 785,6 г і витратами кормів на 1 кг приросту – 3,55 кормових одиниць.

Тривала селекція породи – ландрас забезпечила високу ефективність використання тваринами протеїну корму для синтезу білка тіла. Порода ландрас одержала визнання і набула поширення в усьому світі. Важливе значення для удосконалення породи ландрас мав датський метод контрольної відгодівлі. Датський метод і зокрема генотип датського ландраса стали основою для створення популяції свиней в Німеччині (німецький ландрас). Відтворювальна

здатність маток висока. Багатоплідність маток – 10,0...11,9 поросяти, молочність — 50...64,4 кг, маса гнізда при відлученні в 2 місяці 171...214 кг, середня маса одного поросяти 17...22,7 кг [5].

Список використаних джерел

1. Барановський Д., Герасимов В., Пронь Е. Мировой генофонд свиней в чистоподном разведении, скрещивании и гибридизации // Свиноводство. - 2008.-№ 1. –С.2-5.
2. Березовский Н. Направление и перспективы селекции крупной белой породы свиней // Свиноводство. - 2006. - №2. - С.9-10.
3. Березовський М.Д. Проблеми та можливості ефективного використання племінної бази свинарства // Свинарство України. – 2011. - №2. – С.12-13.
4. Березовський Н.Д. Проблемные вопросы в работе с породами свиней Украины / Н.Д. Березовський // Таврійський науковий вісник : зб. наук. праць Херсонського ДАУ. – Херсон: Грінь Д.С., 2011. - Вип. 76. - Ч.2- С.7-9.
5. Зельдин В. Зарубежные генотипы в отечественном воспроизводстве свиней / В. Зельдин // Тваринництво України. - 2008. - №7. - С.17-20.
6. Коваленко В.П. Методи оцінки генетичного потенціалу і контролю селекційних процесів у тваринництві // Таврійський науковий вісник. - Херсон. - 2009. - Вип.64. - С.143-149.
7. Пелих В.Г. Генофонд м'ясних порід та перспективи його використання в свинарстві // Таврійський науковий вісник. - 2012. - Вип.78 част.2. -С.160-164.